

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 328

гр. гр. Добрич, 15.11.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ДОБРИЧ в закрито заседание на петнадесети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Милена Ив. Хараламбиева

като разглежда докладваното от Милена Ив. Хараламбиева Частно наказателно дело № 20223200200322 по описа за 2022 година и за да се произнесе, взе следното предвид:

Производството е по чл. 243, ал. 4-6 от НПК

Делото е образувано по постъпила жалба от адв.Д. Д. от АК-гр.Добрич в качеството му на пълномощник на Т. М. К., К. М. К. и С. Ф. П. срещу постановление от 04.10.2022г. на прокурор от ОП-гр.Добрич за прекратяване на наказателното производство по досъдебно производство №111/2020г. по описа НСлС. С жалбата се навеждат доводи за незаконосъобразност и необоснованост на постановлението, като се настоява същото да бъде отменено и делото да бъде върнато на прокурора със задължителни указания относно прилагането на закона.

Жалбата е допустима - постъпила в срок и от лице с правен интерес .

След като прецени събраните по досъдебното производство доказателства, атакуваното постановление и доводите на страната, съдът намери следното:

Досъдебно производство №111/2020г. по описа на НСлС е започнало първоначално като досъдебно производство № 40/2016г. по описа на ОСлО при ОП-гр.Добрич по реда на чл. 212, ал.2 от НПК за това, че на 14.10.2016г. в с.Х.Д., обл.Д. е причинена смъртта на М. К.ов П. поради незнание или немарливо изпълнение на занятие или на друга правно регламентирана дейност, представляваща източник на повишена опасност- престъпление по чл. 123, ал.1 от НК.

Атакуваното постановление за прекратяване е четвърто по ред след съдебна отмяна на предходните постановления за прекратяване на прокурора.

Приетата от ДОП фактическа обстановка съдържа следните констатации:

М. П. е бил назначен в „Б.М.Б.“ ЕООД на длъжността водач на селскостопански машини съгласно трудов договор № 003/18.03.2015г., на същата дата му е била връчена и длъжностна характеристика. П. е притежавал валидно свидетелство за управление на МПС

категория „Ткт“, като в деня на злополуката е управлявал колесен трактор марка „STEYR cvt6160“ с рег. № ***** с прикачено ремарке с рег. № *****. Св. Т.А. работил на длъжността оператор на пътно строителни машини, съгласно сключен трудов договор с ЕТ „С.Ж.П.“. А. притежавал свидетелство за правоспособност за работа със земеделска техника категория „Ткт“ и „Ткт-3“, като управлявал и процесния телескопичен товарач „Faresin 1740“ с рег. № *****. На 14.10.2016г. на М. П. и Т.А. било възложено от управителя Д. да събират пресовани бали от ниви в землището на с.Р. да ги транспортират и стифират на определеното за това място в с.Х.Д., общ.К.. П. е трябвало да управлява колесен трактор с прикачено транспортно ремарке, т.е. да извършва транспорта, а св.А. следвало да управлява телескопичен челен товарач, снабден с подходящо товарозахранващо приспособление, и с него да товари, разтоварва и стифира балите, с тегло от около 350-400кг. Балите се подреждали от ляво на дясно, като товарачът повдигал едновременно четири бали, подредени една върху друга. В изпълнението на тази работа участвали също и свидетелите М. И. и Ст.Г. като последният имал задължението да товари балите върху платформите на тракторите в землището с.Р. а св.И. и П. ги превозвали до с.Х.Д., където св.А. ги разтоварвал и подреждал.

В хода на работата П. забелязал, че единият от маркучите на товарача изпуска въздух и дал на св.А. гаечен ключ, за да го затегне. Приключвайки, св.А. върнал ключа и започнал да разтоварва и нарежда балите, като при това телескопичният товарач се е движил напред с четири бали пред кабината, което пречело на видимостта пред машината. По време на разтоварването, тракторът, управляван от П. бил с включен двигател. В процеса на работата, св.А. периодически възприемал П. в страни от мястото за стифиране на балите-до теглича между управлявания трактор и ремаркетото, след което го изгубил от поглед. Когато на място пристигнал св. М. И. за разтоварване на балите от неговия трактор, двамата с А. започнали да търсят П. за да започне транспортирането на товара, но не го открили край работещия трактор. Видяли, че телефонът му е в кабината на трактора и позвънили и на съпругата му. А след пристигането на свидетеля Г. решили да проверят дали П. не е затиснат от балите. Размествайки последната купчина от третата колона на втория ред, открили П. безжизнен, в седнало положение, с гръб към балите. За случилото се бил уведомен св.Д., който подал сигнал на тел. 112. На място пристигнал медицински екип, който констатирал смъртта на П.

Заключението по съдебно-медицинската експертиза за аутопсия на труп № 109/2016г. сочи, че при огледа и аутопсията на върху трупа на М. К.ов П. е установена механична асфиксия от притискане на снагата, корема и крайниците—оток на мозъка и белите дробове, остро раздуване на белите дробове, точковати кръвоизливи по серозите, общ кръвен застой на вътрешните органи.Като причина за смъртта е посочена механичната асфиксия от притискане на снагата, корема и крайниците.

Протокол за химическа експертиза за опреД.е на концентрацията на алкохол или друго упойващо вещество в кръвта № 35/17.02.2017г. сочи, че в изследваната проба кръв от трупа на М. К.ов П.се доказва 0,23 промила етилов алкохол.

Заключението по изготвената на 24.02.2017г. експертиза по безопасност на труда и

трудови правоотношения сочи, допуснатите от работодателя „Б.М.Б.“ ЕООД и пострадалия нарушения по безопасност на труда, които са във връзка със станалата на 14.10.2016г. злополука, като описва механизма на злополуката и дава становище, че пряка причинно-следствена връзка със станалата злополука имат допуснатите от М. П. нарушения.

Назначена и изготвена е била съдебно-медицинска и техническа експертиза, която най-общо е препотвърдила заключенията по съдебномедицинската експертиза и експертизата по безопасност на труда и трудовите правоотношения..

След отмяната на прекратителното постановление на прокурора от 10.07.2017г. с определение по в.н.ч.д.№337/2017г. на АС-гр.Варна и връщането на делото за продължаване на разследването е бил проведен следствен експеримент, както и е била изготвена допълнителна експертиза по безопасност на труда.Съгласно заключението на тази експертиза от св.П. Д. в качеството му на управител на дружеството работодател „Б.М.Б.” ЕООД са били допуснати нарушения по безопасност на труда, които са във връзка със станалата на 14.10.2016г. злополука , а именно: нарушения по чл.5, ал.1, чл.6 и чл.22, ал.1 от Наредба №12 за осигуряване на ЗБУТ при извършване на товаро-разтоварни работи,чл.52, ал.1 от ЗЗБУТ и чл.281, ал.5 от КТ, във вр. с Наредба №РД-07-2 за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на ЗБУТ.

Изготвена била и графическа експертиза, която изследвала положените в „Книгата за инструктаж по безопасност и здраве при работа на „Б.М.Б.“ ЕООД“ подписи срещу имената на И.Ж.Н., В.А.Р. Ж.И.Ж. и М. К.ов П.. Изготвена била и комплексна автотехническа и трасологическа експертиза, както и повторна комплексна съдебно-медицинска и техническа експертиза.

С постановление от 24.02.2020г. за втори път наказателното производство по делото било прекратено, като същото било отменено с определение №62/03.04.2020г. по н.ч.д. №67/2020г. на ОС-гр.Добрич и делото е било върнато за доразследване .Повторно са били разпитани всички очевидци на инцидента, установено било, че от откриването му до пристигането на медицинския екип и полицейските органи тялото на П. не е било местено. Отделно от това били събрани и гласни доказателства относно дейността по провеждане на инструктажи по безопасност на труда. Назначена била допълнителна експертиза по безопасност на труда и трудовите правоотношения, както и повторна СМТЕ.

След поредната отмяна с определение № 244/21.10.2021г. по чнд № 309/2021г. на акта на прокурора за прекратяване на наказателното производство по досъдебно производство № 111/2020г. по описа на НслС, в хода на допълнителното разследване са били приобщени гласни доказателства посредством проведени разпити на св. А., св.И.Н. и св.М.А.М.-Г събрани били писмени документи, както и е била назначена и изготвена допълнителна комплексна експертиза по безопасност на труда и трудови правоотношения и организационно-техническа експертиза.

Очевидно кредитирайки безрезервно заключението на последно назначената

експертиза, прокурорът е приел, че по делото не се установяват данни за виновно поведение /действие или бездействие/ от страна на определено лице, което да е в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с настъпилата смърт на П.. Обвинението е достигнало до извод, че причината за настъпилия инцидент е допуснатото от страна на пострадалия П. нарушение на нормите за безопасност, визирани в чл. 123 от Правилата за осигуряване и безопасни условия на труд в предприятията и дейностите в отрасъл „Земеделие“ и застъпва твърдение, че е нямало причина, която да налага присъствието на пострадалия в работната зона на товарача, както и че неосигуряването на работник, който да обезпечи ненавлизането на лица в работната зона на челния товарач, не е в пряка причинно-следствена връзка с настъпилия с П. инцидент. Тези констатации, с оглед наличната доказателствена маса по делото са необосновани и незаконосъобразни и са последица от проведеното в разрез с изискванията на чл. 13 и чл. 14 от НПК разследване.

Прибързан и необоснован е извода на прокурора за липсата на виновни действия или бездействия, които да са в причинна връзка със станалия инцидент с летален край. Съобразявайки предписанието в т.6 от ППВС № 2/1979 г. , безусловно се налага извод, че в случая задължение на разследващите органи и прокурора е да изследват задълбочено дали са нарушени определени правила или норми от съответен нормативен акт /правилник, наредба, инструкция, заповед, технологически правила, паспорти на машини/ и дали тези нарушения са в причинна връзка с настъпилия противоположен резултат.

В хода на проведеното разследване и в частност при формулиране на преобладаващата част от въпросите към вещите лица по последно изготвената експертиза, разследващите недопустимо са поставили задачи на експертите, свързани с тълкуване на нормативни разпоредби , с изследване на значението на определени понятия и установяването на взаимовръзки между отделни нормативни актове, предписания и ръководства за експлоатация. Последица от некоректната формулировка на задачи към вещите лица е и самото заключение, което в преобладаващата си част съдържа собствена на експертите трактовка и тълкуване на съдържанието и характера на правни норми, както и опит за изясняване лексикалното значение на различни термини.

Този подход на разследващите е правно и процесуално неиздържан. Установяването на нарушеното правило за поведение, респ. неговото тълкуване е правен, а не технически въпрос. Тези въпроси на етапа на досъдебното производство са изцяло от компетенциите на прокурора и разследващите органи, а не на вещото лице. Органите на досъдебното производство са се доверили на вещото лице и не са проучили задълбочено нормите на ЗЗБУТ и нормативните актове за безопасност на труда. Очевидно е, че воденото разследване не е било нито обективно, нито всестранно, доколкото се е фокусирало единствено върху допуснатите нарушения на правилата за безопасност на труда от пострадалия П. като извън обсега на процесуалната дейност е установяването и анализирането допуснати нарушения и от други лица.

Обстоятелството, че в наличните по делото експертни заключения е заявено твърдение, че пострадалият П. е допуснал нарушение на правилата за безопасност на труда,

което е в причинна връзка с настъпилия инцидент, не е изключва наличието на такава причинна връзка между допуснати нарушения от работодателя и възникналата злополука, още повече, че такива са бил описани от експертите. При това положение прокурорът е бил безусловно задължен да изложи обстойна аргументация счита ли, че са налице допуснати от работодателя нарушения и ако са допуснати – имат ли същите пряка причинно-следствена връзка със случилото се или не. В случая, твърденията на вещите лица за отсъствие на причинно-следствена връзка между допуснатите от работодателя нарушения и настъпилия инцидент, са ирелевантни, тъй като решаването на тези въпроси на етапа на предварителното производство е само и единствено в прерогативите на прокурора.

В крайна сметка волята на прокурора за пореден път да прекрати наказателното производство остава неясна, обуславя непълнота на мотивите на постановлението, респективно неговата незаконосъобразност. За да се изясни в пълнота фактическата обстановка е от изключителна важност да се установи категорично трудовата дейност, осъществявана в нива в землището на с.Х.Д., по стифиране на балите, на инкриминарната дата, съставлява ли дейност, източник на повишена опасност, респ. обстоятелствата по време на извършваната от пострадалия работа съставляват ли повишен риск от увреждане на здравето на работниците и правилно ли са били оценени от работодателя чрез визирането им в конкретни правила за безопасно осъществяване на дейността. Нужно е да се изясни какви са предписанията на закона, кои конкретно правила са нарушени, от кое лице, в какво качество, както и дали настъпилия съставомерен резултат е в причинна връзка с това негово действие или бездействие. Следва да се отбележи, че съгласно константната съдебна практика разпоредбата на чл. 123, ал. 1 от НК е бланкетна и съдържанието ѝ следва да се запълни с конкретни правила от други актове, регламентиращи задълженията, предмет на обвинението. Макар и по делото да няма привлечено в качеството на обвиняем лице, то прокурорът е задължен да обсъди в акта си по същество наличието или не на обстоятелства, обосноваващи възприетата от него теза, а в проверяваното постановление коментар на относимата правна регламентация липсва.

Напълно резонно е и провеждането на повторен следствен експеримент, каквото е и настояването на жалбоподателите, още повече, че такова следствено действие е било указано на прокурора с предходни съдебни актове. Участието в следствения експеримент на съответните специалисти, технически помощници и очевидците на злополуката, ще допринесе в максимална степен за осветляване на механизма на настъпилото произшествие, както и ще послужи като база за последващо експертно заключение.

Неизпълнено е останало и изрично указаното с определение № 244/21.10.2021г. по чнд № 309/2021г., а именно да се установи носителя на правомощието за определ.е на лице, което да насочва и спира маневрите на св.А. с оглед ненавлизване на П. в опасната зона на товарача и предотвратяване на злополуката. Тук следва да се спомене, че прокурорът е изложил противоречиви твърдения относно задължението на водача на челния товарач , визирано в раздел 4.10 „Безопасност на движение“ от Ръководство за експлоатация на челния товарач - да потърси помощ от друго лице при намалена видимост. От изложението

на л. 9 от постановлението е видно, че прокурорът е приел, че ръководството за експлоатация е акт, регламентиращ правилата за упражняване на правно регламентираната дейност. Застъпвайки теза, че доколкото на нивата не са присъствали други хора и машини, ангажирането на лице, което да напътства и да дава указания при извършване на работната операция не е било необходимо, представителят на обвинението насочва разсъжденията си на плоскостта, че водачът на челния товарач не е нарушил правилата за товароподемността на машината. Коренно противоположно становище е изложил прокурорът на л. 13 от постановлението, твърдейки, че Ръководството за експлоатация не е нормативен акт съгласно Закона за нормативните актове, а е съпроводителен документ, чиято цел е да гарантира правилната експлоатация на машината с оглед евентуална бъдеща претенция за ползване на гаранция от производителя ѝ.

По повод депозираните гласни доказателства - свидетелски показания, съдът установи, че протоколите за разпит на свидетелите В.А.Р. Ж.И.Ж. и И.Ж.Н., както и протоколите за вземане на образец от подпис от изброените лица /л. 91-102 от т. 2 от д.п./ не носят подписа на проведлия следствените действия следовател, а съгласно разпоредбата на чл. 129, ал. 2 от НПК подписът на органа извършил съответното действие е задължителен атрибут от съставения протокол. И доколкото отразеното в тези протоколи е послужило за изготвяне на назначената графическа експертиза, то следва, че така визириания недостатък трябва да бъде отстранен при допълнителното разследване.

Съдът намира за необходимо да отбележи, че следва при доразследването и в частност при предявяване на материалите, стриктно да се съблюдават правата на пострадалите лица. По повод оплакването в жалбата: при последното предявяване на материалите от досъдебното производство, проведено на 24.08.2022г. водещият разследването следовател формално е спазил предписанията на чл. 227 от НПК, тъй като материалите от разследването са били предявени на повереника на пострадалите – адв. Григор Вълков от САК. Доколкото обаче пострадалите имат и друг упълномощен повереник – адв. Д. Д. и при липсата на каквито и да било доказателства за призоваването на всеки от двамата повереници по реда на чл. 227, ал.3 от НПК, остава съмнение относно стриктното спазване на правилата, регламентиращи правата на пострадалите. Обстоятелството, че действията на следователя по реда на чл. 226, ал.1 от НПК, на прокурора съгласно чл. 226, ал.2 от НПК и предявяването на самото разследването са осъществени в един ден /видно от протокола, предявяването е приключило в 12,00 часа на 24.08.2022г./, а в същия ден -24.08.2022г. е депозирана и изрична молба от адв. Д. Д. с искане материалите от разследването да бъдат предявени на него и лично на всеки един от доверителите му, допълнително разколебава тезата, че стриктно са гарантирани правата на пострадалите лица. За изчерпателност следва да се отбележи, че от събраните по досъдебното производство доказателства е видно, че като пострадали лица по смисъла чл. 74 от НПК са разпитани в качеството на свидетели, съответно и са били запознати с правата по чл. 75 от НПК С. Ф. П. /съпруга на П./, Т. М. К. и К. М. К. -синове на П.. По досъдебното производство липсват доказателства дали П. е оставил и други родственици от кръга на

изброените в ТР № 1 от 21.06.2018 г. на ВКС по т.д. № 1/2016 г., ОСНГТК, а именно- низходящи от втора степен /внуци/, възходящи, братя, сестри. Ако такива лица бъдат установени при доразследването, то следва те да бъдат уведомени за воденото досъдебно производство, както и да им бъдат разяснени правата по чл. 75, ал.1 от НПК.

По изложените съображения съдът намира, че по досъдебното производство не е проведено всестранно, пълно и обективно разследване, което налага обжалваното постановление на ОП-гр.Добрич за прекратяване на наказателното производство да бъде отменено, а делото да бъде върнато на прокурора за допълнително разследване с оглед дадените по-горе указания.

С оглед горното и на основание чл. 243, ал. 6, т. 3 от НПК , съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ Постановление от 04.10.2022г. на Окръжна прокуратура-гр.Добрич, с което е прекратено наказателното производство по досъдебно производство №111/2020г. по описа на НСлС, водено за престъпление по чл. 123, ал. 1 от НК.

ВРЪЩА делото на Окръжна прокуратура–гр.Добрич за продължаване на разследването и прилагане на закона съгласно дадените по-горе указания.

Определението подлежи на обжалване и протест в 7-дневен срок от съобщаването му на жалбоподателите и ДОП пред Апелативен съд –гр.Варна.

Съдия при Окръжен съд – Добрич: _____